DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

12. december 1996 *

I de forenede sager C-218/96, C-219/96, C-220/96, C-221/96 og C-222/96,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent G. zur Hausen, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat J.-J. Evrard, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved conseiller général A.-M. Snyers (sag C-218/96, C-220/96, C-221/96 og C-222/96) og directeur général R. Foucart (sag C-219/96), begge Service Juridique, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Belgiske Ambassade, 4, rue des Girondins,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget eller ikke har givet meddelelse om de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at efterkomme

— Rådets direktiv 92/32/EØF af 30. april 1992 om syvende ændring af direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT L 154, s. 1)

— Kommissionens direktiv 92/69/EØF af 31. juli 1992 om syttende tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EFT L 383, s. 113)

— Kommissionens direktiv 93/67/EØF af 20. juli 1993 om fastsættelse af principperne for vurderingen af risikoen for mennesker og miljøet ved stoffer, der anmeldes i overensstemmelse med direktiv 67/548 (EFT L 227, s. 9)

— Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer (EFT L 264, s. 51), og

— Kommissionens direktiv 93/105/EF af 25. november 1993 om fastlæggelse af det tekniske oplysningsmateriale i bilag VII D, jf. artikel 12 i den syvende ændring af direktiv 67/548 (EFT L 294, s. 21),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. C. Moitinho de Almeida, og dommerne L. Sevón, C. Gulmann (refererende dommer), J.-P. Puissochet, og P. Jann,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. november 1996,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævninger registreret på Domstolens Justitskontor den 26. juni 1996 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til EF-traktatens artikel 169 anlagt fem sager med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til

— Rådets direktiv 92/32/EØF af 30. april 1992 om syvende ændring af direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT L 154, s. 1)

— Kommissionens direktiv 92/69/EØF af 31. juli 1992 om syttende tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EFT L 383, s. 113)

— Kommissionens direktiv 93/67/EØF af 20. juli 1993 om fastsættelse af principperne for vurderingen af risikoen for mennesker og miljøet ved stoffer, der anmeldes i overensstemmelse med direktiv 67/548 (EFT L 227, s. 9)

— Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer (EFT L 264, s. 51), og

— Kommissionens direktiv 93/105/EF af 25. november 1993 om fastlæggelse af det tekniske oplysningsmateriale i bilag VII D, jf. artikel 12 i den syvende ændring af direktiv 67/548 (EFT L 294, s. 21) (herefter »de omhandlede direktiver«),

idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget eller ikke har givet meddelelse om de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at efterkomme disse direktiver.

2 Ved kendelse af 17. oktober 1996 besluttede Domstolens præsident at forene de fem sager med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen.

3 I medfør af den næstsidste artikel i de omhandlede direktiver skulle medlemsstaterne sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at

efterkomme direktiverne senest den 30. oktober 1993 (direktiv 92/69), den 31. oktober 1993 (direktiv 92/32 og 93/67) og den 31. december 1993 (direktiv 93/86 og 93/105), og medlemsstaterne skulle straks underrette Kommissionen herom.

4 Efter at Kommissionen havde konstateret, at de respektive frister i de omhandlede direktiver var udløbet, og at den ikke var blevet underrettet om, at Kongeriget Belgien havde truffet gennemførelsesforanstaltninger, indledte den traktatbrudsprocedurer i henhold til EF-traktatens artikel 169. Ved åbningsskrivelser af 3. december 1993 i sag C-220/96, C-221/96 og C-222/96 og af 10. februar 1994 i sag C-218/96 og C-219/96 opfordrede Kommissionen den belgiske regering til at fremsætte sine bemærkninger til disse overtrædelser af traktatens bestemmelser.

5 Da skrivelserne ikke blev besvaret, og Kommissionen ikke havde fået underretning om nogen gennemførelsesforanstaltninger, tilstillede Kommissionen den belgiske regering begrundede udtalelser — den 29. juni 1995 for så vidt angik sag C-219/96, den 10. juli 1995 for så vidt angik sag C-218/96, C-220/96 og C-221/96, samt den 3. august 1995 for så vidt angik sag C-222/96 — og opfordrede regeringen til at træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at efterkomme udtalelserne inden for en frist på to måneder fra meddelelsen heraf.

6 For så vidt angår sag C-218/96, C-220/96 og C-221/96 har den belgiske regering ved skrivelser af 5. september 1995 svaret, at gennemførelsen af direktiverne i den nationale retsorden var under forberedelse, og at der var udarbejdet et forslag til en kongelig anordning. For så vidt angår sag C-222/96 har regeringen den 20. oktober 1995 besvaret udtalelsen ved at meddele Kommissionen det forslag til kongelig anordning, som allerede var blevet nævnt i relation til sag C-218/96, C-220/96 og C-221/96. For så vidt angår sag C-219/96 har den belgiske regering ikke besvaret den begrundede udtalelse.

7 Kommissionen modtog ikke nogen yderligere officielle og endelige underretninger fra den belgiske regering og besluttede derfor den 21. juni 1996 at anlægge nærværende sager.

8 I svarskriftet har Kongeriget Belgien ikke bestridt, at de omhandlede direktiver ikke er blevet gennemført inden for de fastsatte frister. Det har blot anført, at det for at gennemføre direktiv 92/32, 92/69, 93/67 og 93/105 i belgisk ret er nødvendigt at ændre den kongelige anordning af 24. maj 1982 om markedsføring af stoffer, som kan være farlige for mennesker eller miljøet, og at det for at gennemføre direktiv 93/86 er nødvendigt, at der udstedes en kongelig anordning. Det har tilføjet, at de relevante forslag har været genstand for de høringer, som skal foretages efter belgisk ret, og at de for nærværende er forelagt ministeren til underskrivelse forud for forelæggelsen for kongen.

9 Da gennemførelsen af de omhandlede direktiver ikke har fundet sted inden for de frister, som er fastsat deri, må der gives Kommissionen medhold i de sager, den har anlagt.

10 Det skal herefter fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 3 i direktiv 92/32, artikel 3 i direktiv 92/69, artikel 8 i direktiv 93/67, artikel 7 i direktiv 93/86 og artikel 2 i direktiv 93/105, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at efterkomme de omhandlede direktiver.

Sagens omkostninger

11 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kongeriget Belgien har tabt sagen, og pålægges derfor at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) **Kongeriget Belgien har ved ikke inden for de fastsatte frister at have vedtaget de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at efterkomme**

— **Rådets direktiv 92/32/EØF af 30. april 1992 om syvende ændring af direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer**

— **Kommissionens direktiv 92/69/EØF af 31. juli 1992 om syttende tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548**

— **Kommissionens direktiv 93/67/EØF af 20. juli 1993 om fastsættelse af principperne for vurderingen af risikoen for mennesker og miljøet ved stoffer, der anmeldes i overensstemmelse med direktiv 67/548**

— **Kommissionens direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer, og**

— **Kommissionens direktiv 93/105/EF af 25. november 1993 om fastlæggelse af det tekniske oplysningsmateriale i bilag VII D, jf. artikel 12 i den syvende ændring af direktiv 67/548,**

tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 3 i direktiv 92/32, artikel 3 i direktiv 92/69, artikel 8 i direktiv 93/67, artikel 7 i direktiv 93/86 og artikel 2 i direktiv 93/105.

2) Kongeriget Belgien betaler sagens omkostninger.

Moitinho de Almeida Sevón Gulmann

Puissochet Jann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. december 1996.

R. Grass
Justitssekretær

J. C. Moitinho de Almeida
Formand for Femte Afdeling